

ОТЧЕТ
на Музея на текстилната индустрия, Сливен – филиал на Национален
политехнически музей, за 2019 г.

Настоящият отчет отразява дейността на Музея на текстилната индустрия в Сливен за периода от 01 януари 2019 г. до 26 ноември 2019 г. Той показва изпълнението на приоритетните направления, заложи в годишната програма, а именно:

1. Опазване и съхраняване на културните ценности – поддържане на подходяща среда във фондохранилищата, попълване и документиране на музейните фондове.

2. Повишаване на качеството на експозиционно представяне на културните ценности чрез използване на съвременните технологии в съчетание с живи демонстрации и включване на публиката.

3. Разнообразяване и обогатяване на образователните инициативи на музея и разширяване потребителския кръг чрез привличане на повече възрастни участници и хора със здравословни дефицити.

4. Привличане на нови партньори за различните музейни активности, включително доброволци.

I. Експозиционна дейност

1. Постоянна експозиция

И през 2019 г. се положиха необходимите усилия да се поддържа уникална музейна експозиция, в която значителна част от експонатите са действащи машини. За пълноценното ѝ представяне и за осигуряване на демонстрациите в нея през годината бяха извършени следните дейности:

1.1. редовна профилактика и проверка на маслото на машините;
1.2. възстановяване на задвижването на педала на жакардов тъкачен стан;
1.3. ремонт на механизъм за образуване на ива на АТПР;
1.4. периодична смяна на валяци с предпрежда и шпули с прежда на селфактора;

1.5. отстраняване на неизправности и смяна на игли на плетачните машини;
1.6. шпулиране на вътък за автоматичен стан „Янтра“;
1.7. редовно зареждане на тъкачните станове с вътък;
1.8. двукратна смяна на основата на лентов тъкачен стан поради изчерпване на старата;

1.9. отстраняване на скъсвания и други проблеми по основите на тъкачните машини;

1.10. осигуряване са две рапири за резервни части на пневмо-рапирна тъкачна машина.

До 26 ноември 2019 г. постоянната експозиция е посетена от 3797 посетители. Изнесени са 155 беседи, направени са 98 демонстрации.

2. Временни експозиции

2.1. През м. януари 2019 г. е свалена временна изложба „Фучила“.

2.2. Подготвена е и е аранжирана временна изложба „Варации в синьо“. Експозицията е открита на 30.05.2019 г. Изложбата е посетена от 165 посетители.

2.3. Фотографска изложба „Хлебни мрежи” – експонирана на 27 септември 2019 г. като част от програмата за Европейската нощ на учените.

2.4. Проведи са разговори за организиране на изложба през 2020 г. с автентични традиционни български облекла от различни региони на страната – частна колекция.

2.5. Проведени са разговори за организиране на съвместна изложба с Астроклуб „Проксима”, Сливен, през 2020 г.

II. Образователни програми, музейни ателиета и лаборатории

1. Образователни програми

1.1. През периода са проведени 9 занятия на музейните образователни програми, в които са се включили 173 ученици. Традиционно интересът е към образователни програми „Индустриална революция” и „Добри Желязков Фабрикаджията – първият български предприемач”.

1.2. Подготвена е нова образователна програма „Коприна”, предназначена за деца до 12 годишна възраст, за учащи, за възрастни и за лица с увреждания. Програмата е разработена с финансовата подкрепа на Министерството на културата. Представена е в музея по време на Европейската нощ на учените. Проведено е пилотно занятие в Дневен център за деца и пълнолетни лица с увреждания.

2. Музейни ателиета

2.1. Осигурени са всички необходими материали за работа в музейните ателиета.

2.2. За допълнителното разширяване на ателието по тъкане са осигурени различни видове тъкачни бърда.

2.3. През м.юни е извършена подготовка за летните арт ателиета в музея – насновани са рамки за тъкане, подготвени са рамки за рисуване, нови модели и боя за печатане.

2.4. Ателиета „Текстилна щампа” и „Плъстене” са включени в програмата на младежки лагер „Здравей, Здраве!”, който традиционно се провежда на Крепост „Туида”. В тях взеха участие 100 младежи.

2.5. Ваканционната програма „Творческа ваканция – пет ателиета”, е реализирана с две издания – от 1 до 5 юли и от 8 до 12 юли.

2.6. В проведените 11 художествени ателиета в музея работиха 56 деца.

3. Лаборатории

3.1. Текстилната лаборатория е включена в програмата на частна занималня „Когато мама и татко са заети”.

3.2. В музейната текстилната лаборатория са проведени 6 занятия със 110 деца.

3.3. Мобилната музейна лаборатория има реализирани 33 занятия – в и извън музея, с общо 663 участници.

Общо в резултат на цялостната работа на екипа на музея за периода януари – ноември 2019 г. музейните активности са посетени от 4964 лица (постоянна експозиция, временни изложби, образователни програми, музейни ателиета, текстилна лаборатория и мобилна лаборатория).

III. Участие в регионални, национални и европейски инициативи

1. Семинар „Музеите като образователна среда

Музеят на текстилната индустрия представи своите образователни програми в семинара „Музеите като образователна среда”, организиран от Регионален исторически музей, Сливен, и участва в дискусиите.

2. Великденско украсяване на яйца

На 25 април, Велики четвъртък, пред общинската сграда в града се проведе масово украсяване на великденски яйца, организирано от Община Сливен. Музеят на текстилната индустрия взе участие като представи различни техники с текстилни материали.

3. Проектно предложение „Интегриран проект за развитие на туризма и подобряване на културната и историческа инфраструктура в Община Сливен”

Завеждащ филиала взе участие в обсъждането на проектното предложение на Община Сливен.

4. „Европейска нощ на музеите”

Музеят участва в организирането и провеждането на съвместно отбелязване на Европейската нощ на музеите заедно с Регионален исторически музей, Крепост „Туида” и Художествена галерия „Димитър Добрович” в Сливен. Беше организирано заснемане на някои експонати, които бяха включени в общата карта за участие в играта „Лов на Арт & факти” по време на Нощта. Поради очаквания голям интерес бяха поканени доброволци за подпомагане на музейните служители и осигурени спонсори на награди на отличените участници. В събитието взеха участие 650 човека – деца и възрастни.

5. Младежки лагер „Здравей, Здраве!”

И тази година музеят се присъедини към инициативата на Общински съвет по наркотични вещества в Сливен - организиране на летен лагер за превенция от наркотична зависимост. Поради проявения интерес и добрия успех през изминалата година отново бяха представени две от музейните ателиета - „Плъстене” и „Текстилна щампа”.

6. Преглед на музейните анимации, гр.Шумен

Музеят на текстилната индустрия взе участие в организирането от шуменския Регионален исторически музей Преглед на музейните анимации, който се проведе на 28-30 юни в гр.Шумен. Текстилният музей участва с презентация „Вариации в синьо – традиционни текстилни техники на ръчно печатане и боядисване с индиго” и демонстрации на ръчно печатане. Темата е представена и във вид на писмен доклад за публикация в печатното издание на материалите от събитието.

7. Европейска нощ на учените

За поредна година Музеят на текстилната индустрия се включи в Европейската нощ на учените, проведена на 27 септември 2019 г. Изданието се реализира в партньорство със Сдружение „Общество за култура и съпричастност ЩЪРКЕЛИТЕ”, Център по забавна математика, Образователни инициативи „Биоигри”, Група на любителите на традиционни костюми „СедяткаТА”, Астроклуб „Проксима” и НХГ „Д.Добрович”. За публиката беше осигурен достъп до постоянната експозиция и временните изложби „Вариации в синьо” и „Хлебни мрежи”. По време на събитието беше представен проекта на музея „Коприна” – музейна образователна програма”, финансиран от Министерството на културата.

Събитието беше посетено от 480 души.

IV. Проекти

1. Проект „Вариации в синьо”, финансиран от Национален фонд „Култура”

През 2019 г. продължи работата по проект „Вариации в синьо”, финансиран по програма „Културно наследство” на НФК, който стартира през м. септември 2018 г. През 2019 г. по този проект са извършени следните дейности:

1.1. През м. февруари се проведе експедиция до гр.Котел с участниците в проекта за проучване на изследваната текстилна техника на терен.

1.2. Изработени са 17 печата от дърво и 17 шаблона от пресован картон за практическата работа в експерименталните работилници и уъркшопа. След приключване на проекта същите ще се използват в ателие „Текстилно печатане” и Мобилната музейна лаборатория.

1.3. В музея за извършени серия експерименти за багрене с индиго с цел уточняване на рецептите, които ще бъдат прилагани в останалите практически работилници по проекта и след него.

1.4. Извън бюджета на проекта са осигурени две приспособления за рисуване с восък.

1.5. Извън бюджета на проекта е осигурено синтетично индиго, внесено от Германия за сметка на „Миролио”АД.

1.6. Проведена е експериментална работилница в музея с 22 участници.

1.7. Организиран е публичен уъркшоп на територията на Крепост „Туида”, в който се включиха 80 участници – жители, гости на града и колекционери на традиционни облекла от различни градове.

1.8. В залата за временни експозиции на музея е уредена едноименна изложба по проекта. Отпечатани са постери, плакати и покани за изложбата. На откриването присъстваха 50 гости.

1.9. Изготвен е проект и е отпечатана тематична брошура.

1.10. Подготвен е отчет на проекта и е внесен в срок.

2. Проект „Коприна – разработване на музейна образователна програма” – финансиран от Министерството на културата

Извършените дейности по този проект са:

2.1. Подготовка на проектната документация, осигуряване на партньори, събиране на оферти и кандидатстване.

2.2. Набавяне на природни образци от различните фази на развитие на копринената пеперуда, предоставени от Научния център по бубарство в гр. Враца

2.3. Закупуване на уреди, пособия, консумативи и материали.

2.4. Подготовка на презентации: „Тайните на коприната” – за деца и за лица с увреждания; „Дългият път на коприната” – за учаци и „Коприна – нишка, дълга хилядолетия” – за възрастни.

2.5. Съставяне на 3 варианта за наблюдения, демонстрации и експерименти.

2.6. Съставяне на три програми за творчески занимания с коприна.

2.7. Изработване на проект и отпечатване на рекламен флаер на образователната програма.

2.8. Представяне на проекта пред публика по време на събитията в Европейската нощ на учените и провеждане на занимания с различен тип публика.

2.9. Организиране и провеждане на пилотно занятие с хора с увреждания в Дневен център „Св.Стилиян Детезапозител”, Сливен.

2.10. Отчитане на проекта.

3. Участие в проекти на партньори

3.1. Проекти по национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда”, модул „Културните институции като образователна среда” –

осъществена е връзка с ръководствата на училищата, организирано е приемането на учениците в постоянната експозиция и музейните лаборатории.

3.2. Проект „Вълнените приказки на моя роден край” на СУ „Константин Константинов”, Сливен – организирано е провеждането на заключителното събитие по проекта и връчването на грамоти на участниците в една от залите на музея.

3.3. „Еразъм +” – провеждане на занятие в постоянната експозиция с ученици от Унгария и Турция .

V. Събирателска и фондова работа

1. Извършена е проверка на документацията по идентифицирането и инвентарирането на движимите културни ценности в музея. През 2019 г. постъпиха предмети от 4 дарители. Във връзка с тяхното определяне като културни ценности е проведена комисия по идентификация и фондова комисия. Те са вписани в инвентарните книги на музея – 7 инвентарни номера Основен фонд и 1 – Обменен фонд. Изготвени са научни паспорти на новопостъпилите движими културни ценности.

2. Започна проверка на постоянните номера на културните ценности и подновяване на част от тях.

3. Редовно се попълват електронните дневници на фондовете и Научния архив.

4. Продължава работата по създаване на електронен дневник на библиотеката.

VI. Научно-изследователска работа, консултации, научни справки

1. Подготвена е статия „Два проекта на музея на текстилната индустрия в Сливен, насочени към проучване, популяризиране и съвременно представяне на традиционни текстилни практики”, която е публикувана с сп. Текстил и облекло, бр. 1/ 2019 г.

2. Подготвена е статия „Вариации в синьо – традиционни текстилни практики за ръчно печатане и боядисване с индиго”, която е публикувана в Годишник на Националния политехнически музей – София, т.21, 2019 г.

3. Направена е справка за тъкането на ръчен тъкачен стан във връзка с дипломна на студент в Технически университет.

4. Във връзка с проект на Дора Куршумова е направена консултация за технологията на вадените престилки – тъкачна техника за ръчно орнаментиране, характерна за югоизточна България.

5. По искане на Мартин Иванов беше подготвена справка за ръчните вълнени платове – аби, шаяци, сукна, кебета, ямурлуци: състав, структура, апретурни обработки – прилики и разлики.

VII. Работа по активиране на туристическия поток и популяризиране дейността на музея

1. Реклама

1.1. През м. януари са отпечатани рекламни плакати за музейните услуги за деца и за учаци – експозиция, лаборатория, образователни програми, ателиета. Предоставени са на училищата и детските градини в града, в Регионалния инспекторат по образование и на витрината за афиши на общината.

1.2. В началото на годината са изпратени рекламни материали за музейните продукти по електронните пощи на училищата и детските градини в града и селата на общината.

1.3. През м.януари е проведена среща с представител на Спортно-туристически комплекс „Сините камъни”, на която са обсъдени възможностите за подпомагане взаимното рекламиране на дейността на двете институции.

1.4. През м. февруари се подписа договор и започна работата по създаването на собствен уеб сайт на Музея на текстилната индустрия. Той беше напълно завършен и започна да функционира през м. май 2019 г. Това се отрази благоприятно върху повишаване на интереса към музея от страна на публиката.

1.5. Във връзка с участието на музея в проекти по национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда”, модул „Културните институции като образователна среда” са изпратени писма и оферти с музейните услуги на училищата в гр. Сливен и региона, до ПГСА в гр.Ямбол и СУ „Нешо Бончев, гр. Панагюрище.

1.6. Периодично се предоставят рекламни материали за текущите музейни събития в РИО Сливен.

1.7. Подготвен е материал за музея и текстилните фабрики в Сливен за публикуване в сп.”Капитал”, градове Сливен и Ямбол.

1.8. Отпечатани са рекламни материали на музея, които са идентични с тези на останалите туристически обекти в града, изцяло за сметка на Община Сливен.

1.9. Чрез свой представител музеят взе участие в международната туристическа борса СПА Holiday & SPA Expo, проведена 14 – 16 февруари 2019 г. в Интер Експо Център, София, като се използва щанда, осигурен от Община Сливен.

1.10. Отпечатани са рекламни брошури за новата образователна програма „Коприна” по проект, финансиран от Министерството на културата.

1.11. Завеждащият филиала редовно участва в заседанията на консултативния съвет по туризъм към кмета на Община Сливен и в обсъждането на въпроси, касаещи развитието на туризма в града и популяризиране на историческите му забележителности.

1.12. Продължава активното участие на Музея на текстилната индустрия в кампанията „Стани приятел на Сливен”, която цели увеличаване на туристопотока към културно-историческите обекти в града.

1.13. Всички инициативи на музея намират отражение в Инфо Туризъм Сливен – информационен сайт за региона.

1.14. Редовно се публикуват материали в сайта на музея във връзка с текущата му дейност.

1.15. Периодично се изпраща пресинформация за различните музейни прояви до всички регионални и представителствата на националните медии.

1.16. Организирано е заснемане на постоянната експозиция, на временна изложба „Вариации в синьо” и на работата в летните музейни ателиета от Диана кабел ТВ.

1.17. Излъчени са интервюта пред радио Стара Загора, БТА, БНР.

1.18. Редовно се предоставя актуална информация за музейните инициативи за културния афиш на Община Сливен.

1.19. Поддържат се страниците на музея в социалните мрежи.

2. Участие в събития, организирани от други организации

Чрез участието на Музея на текстилната индустрия в събития, организирани от външни организации, посочени в т. III, се постигна повишаване на популярността му като се използват комуникационните канали на партньорите.

VIII. Реставрационна и консервационна дейност, съпътстващи дейности на АКР

1. Реставрация и консервация

В изпълнение на годишната програма на Ателието на консервация и реконсервация са извършени следните дейности:

1.1. обработка и реконсервация на дървени предмети – 43 инвентарни единици;

1.2. периодична профилактика на експонати от постоянна експозиция – 6 броя;

1.3. направена е годишната профилактика на текстила от фонда – 330 инвентарни единици;

1.4. продължава реставрация на машина за кухи шпули.

2. Други дейности на АКР

2.1. Осигуряване на заниманията в художествените ателиета, текстилната лаборатория и мобилните лабораторни занятия – подготовка на рамки а тъкане, рамки за рисуване, скрояване на текстилни кърпи, създаване на печатащи пасти от различни съставки, изработка на щампи и др.

2.2. Поддържане на работещите експонати от постоянната експозиция – частични ремонти, проверка на масла, зареждане със суровини и др.

2.3. Обезпечаване на временните изложби – подготовка на зала, осветление, монтиране и демонтиране на витрини, изработване допълнителни приспособления за аранжиране – рамки, манекени, окачване и др.

2.4. Осигуряване на дейностите по проект „Вариации в синьо” – изработване на печати и шаблони, набавяне на съдове за боядисване и пране на текстила, участие в експериментите и уъркшопа и др.

2.5. Обезпечаване на дейностите по проект „Коприна” – изработване на рамки и стативи за рисуване.

IX. Сигурност, поддръжка на сградния фонд и материалната база

1. Периодично се извършва частично почистване на постоянната експозиция – отваряне на част от витрините, почистване и третиране с препарати.

2. Направено е частично почистване на фондохранилищата.

3. Редовно се поддържа добра видимост към сградите на фондохранилищата като се почиства дворното пространство около тях в ДСФ и Текстилното училище.

4. Организирано е почистване и оформяне на короните на дърветата в двора с професионална техника и извозване на изрязаните клони. Всички дейности са извършени безвъзмездно от общинска фирма „Озеленяване”.

5. Организирана е профилактиката и зареждането на пожарогасителите в експозицията и фондохранилищата на музея, съгласно нормативната уредба.

6. Извършена е смяна на някои от осветителните прожектори на сградата на музея, поради показани дефекти.

7. Направена е промяна в обзавеждането на стаята на уредниците с по-съвременна мебел. Всички мебели са осигурени безвъзмездно от Регионалния център за

икономическо развитие, Сливен. Те предоставиха още 36 броя столове, които да се използват при различни публични прояви в музея. Всичкият инвентар е транспортиран и пренесен за съхранение в музея и в сградата на Държавната сукнена фабрика.

8. Осигурени са 40 броя керемиди, необходими за частичните ремонти на покривите на фондохранилищата. За керемидите, пренасянето и транспорта не са заплатени никакви средства от страна на музея. Наличното количество към този момент ще осигури поддържането на покривите и за следващата година.

9. Направен е частичен ремонт на покрива на фондохранилищата.

10. Поради изкопни работи и допълнително въздействие от атмосферните условия улицата пред входа на музея беше в много лошо състояние. Поискано е съдействие от Община Сливен, в резултат на което тя беше асфалтирана.

11. Продължава договора за наем на търговския обект на музея.

X. Административна дейност

Извършената административна работа през периода включва:

1. В началото на годината са изготвени всички необходими годишни и статистически справки, касаещи филиала.

2. Ежемесечно се изпращат в НПТМ месечни справки и отчети на филиала.

3. През м.януари завеждащият филиала взе участие в годишната среща на представителите на културните институти в града за обсъждане на културния календар на общината през новата година.

4. През м. февруари е проведена работна среща с кмета на Община Сливен – Стефан Радев и зам. кмета Пепа Чиликова, на която се обсъдиха въпроси, касаещи бъдещи общи проекти, подобряване на заобикалящата среда и поставянето на рекламни табели на музея в града.

5. Подадени са заявки за 2019 и 2020 г. за осигуряване на 4 лица по общинска програма за временна заетост, които да подпомагат музея в почистването на двора и поддържане на тревните площи.

6. Осъществена е среща с директора на НХГ „Димитър Добрович“, Сливен, на която са обсъдени идеи за съвместни инициативи между музея и училището и участието на ученици от Художествената гимназия в музейните проекти.

7. Поддържат се добри и ползотворни отношения с общинската и областната администрации, с представителите на търговски дружества, с неправителствени организации и културни институции на територията на Сливен.

8. Поддържат се добри партньорски взаимоотношения с туроператорски фирми, организират се посещения за групи през почивните дни при спазване на нормативната уредба.

9. Организиран са измерванията за осветеност на работните помещения и за заземяване на сградата на Музея на текстилната индустрия от лицензирана лаборатория.

X. Осигуряваща и финансова дейност

1. Дейности, осигурени безвъзмездно от външни за музея източници:

1.1. Осигурени са материали и консумативи за провеждане на музейните ателиета и лаборатории, предоставени от текстилни предприятия и за сметка на участие на музея в общи инициативи.

- 1.2. Предоставени са 2 папири като резервни части на АТПР от постоянната експозиция от частно лице.
- 1.3. Оказана е специализирана помощ за ремонта на АТПР , от частно лице.
- 1.4. Доставени са офис мебели от РЦИР, Сливен.
- 1.5. Оказано е съдействие за поддържане на добра среда и чисто пространството около музея, от Община Сливен.
- 1.6. Подпомогната е рекламата на музея чрез отпечатване на рекламни материали за сметка на Община Сливен.
- 1.7. Оказано е съдействие за професионалното заснемане на музейните прояви от частно лице.
- 1.8. Осигурени са необходимите материали (дървени греди и керемиди) и е извършен частичен ремонт на покрива на фондохранилищата – от частни лица.
2. Проект „Коприна” е подкрепен от Министерството на културата с 2491,00лв.

Изготвил:

Тони Димитрова
Завеждащ филиал
Музей на текстилната индустрия